

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ **«Методологія наукового дослідження та інтелектуальна** **власність»**

Ступінь вищої освіти – Доктор філософії
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітня програма Облік і оподаткування
Рік навчання - 1, семестр – 1
Форма навчання – денна, вечірня, заочна
Кількість кредитів ЄКТС – 4
Мова викладання - українська

Лектори курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

Єрмаков О.Ю., Боярчук С.В.

ermakovou@nubip.edu.ua; boiarchuk.serhii@gmail.com
<https://elearn.nubip.edu.ua/user/index.php?id=4415>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Актуальність дисципліни «Методологія наукового дослідження та інтелектуальна власність» обумовлена зростанням вимог до підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів, що потребує якісно нового теоретичного і методолого-методичного забезпечення науково-дослідницької діяльності в галузі економіки з урахуванням сучасних викликів.

Метою даної дисципліни є формування знань аспірантів з питань методології, методики, технології, організації науково-дослідницької діяльності та інтелектуальної власності в економічній сфері, тобто наукового й практичного підґрунтя для ефективного проведення наукових досліджень для підготовки дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю облік і оподаткування. базується на діалектичному методі пізнання та загальноекономічних законах і має тісний зв'язок з такими дисциплінами, як філософія, економічна теорія, мікро-, макроекономіка, аграрна політика в умовах глобалізації економіки, педагогіка вищої школи, економетричне моделювання наукових бізнес-проектів, теорії та концепції бухгалтерського обліку, облік і оподаткування в управлінні агробізнесом, інформаційні технології в обліку агроформувань, парадигми і концепції економічного контролю, теорія і методологія економічного аналізу, управління ризиками в оподаткуванні, тощо.

Компетентності ОП:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування із застосуванням методології наукової та педагогічної діяльності, зокрема здійснюючи наукове дослідження, що характеризується науковою новизною, теоретичним та/або практичним значенням;

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в обліку, аналізі, аудиті та оподаткуванні та дотичних до них міждисциплінарних напрямках.

СК02. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК04. Здатність проводити емпіричні дослідження для встановлення тенденцій розвитку об'єктів дослідження у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК05. Здатність здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах.

СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти у сфері обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування, проявляючи лідерські якості під час їх реалізації.

СК08. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування, аналізувати, оцінювати та прогнозувати відповідні процеси.

Програмні результати навчання (РН):

РН01. Мати концептуальні та методологічні знання з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей, а також навички необхідні для проведення наукових і прикладних досліджень, здійснення інновацій на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку.

РН02. Здійснювати пошук, аналізувати, критично осмислювати та систематизувати інформацію, отриману з різних науково-практичних джерел та основних національних, європейських, міжнародних нормативно-правових актів з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту та оподаткування.

РН03. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми обліку, аналізу, аудиту, оподаткування державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН04. Застосовувати загальні принципи та методи економічних і соціальних наук, а також сучасні методи досліджень для провадження досліджень у сфері обліку та оподаткування та у викладацькій діяльності.

РН05. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень (опитувань, спостережень тощо) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту та оподаткування.

РН06. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей використовуючи сучасні наукові інструменти та дотримуючись норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН07. Застосовувати сучасні способи пошуку, оброблення й аналізу інформації, зокрема, статистичні і економіко-математичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних, інформаційні системи у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту і оподаткування.

РН09. Ідентифікувати наукові та практичні проблеми, здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах.

PH10. Глибоко розуміти загальні принципи та методи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері обліку і оподаткування та у викладацькій діяльності.

PH11. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми обліку та оподаткування з урахуванням соціальних, економічних та правових аспектів.

PH13. Вільно спілкуватися з питань, що стосуються обліку та оподаткування, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому.

СТРУКТУРА ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ практичні заняття/ самостійна робота)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання, бали
1 семестр				
Тема 1. Методологія науково-дослідної діяльності і технологія наукової творчості	2/4/10	1. Мати дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень з відповідного напрямку. 2. Глибоко розуміти загальні принципи та методи економічних наук, а також володіти методологією економічних наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях та у викладацькій практиці.	Здача наукових робіт, розробка власних ідей проєктів. Написання тестів, ессе, підготовка презентації виступів, написання тез, статей тощо. Виконання самостійної роботи (завдання в методичних рекомендаціях та eLearn).	10
Тема 2. Методологія та організація наукового економічного дослідження	4/4/10	3. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.		10
Тема 3. Інформаційне забезпечення наукових економічних досліджень	2/3/10	4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з економіки та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та технологій, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.		10
Тема 4. Підготовка і оформлення наукових публікацій	2/4/10			10
Тема 5. Академічна доброчесність	2/5/10			10
Тема 6. Інтелектуальна власність	2/6/10			10
Тема 7. Дисертаційна робота як кваліфікаційне дослідження	6/6/10			10
Всього за 1 семестр	20/30/70	-	-	70 100*0,7 (максимум 70 балів)
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перекладання:	Перекладання несвоєчасно та незадовільно виконаних аспірантами робіт, перездача незадовільних оцінок. а також відпрацювання пропущених занять, відбувається за погодженням із лектором за наявності поважних причин (наприклад, хвороба).
Політика щодо академічної доброчесності:	Дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу в НУБіП України базується на принципах: поваги до Конституції і Законів України; норм законодавства про авторське право; посилення на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; самостійного виконання індивідуальних завдань.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн-формі за погодженням із відділом аспірантури).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ АСПІРАНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	Екзаменів	Заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Актуальні питання методології та практики науково-технічної політики / За ред. Б.А. Малицького. К.: УкрІНТЕІ, 2001. 201 с.
2. Антошкіна Л.І., Стеченко Д.М. Методологія економічних досліджень: підручник. К.: Знання, 2015. 311с.
3. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність: підручник. К.: Знання, 2014. 671 с.
4. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень: Підруч. для студ. екон. спец. вузів. К.: Вища школа, 1997. 271 с.
5. Вітлінський В.В. Моделювання економіки: Навч. посібник / Вітлінський В.В. – К.: КНЕУ, 2003. 408 с.
6. Гаврилов Е. В. Технологія наукових досліджень і технічної творчості / Е. В. Гаврилов, М. Ф. Дмитриченко, В. К. Доля та ін. Київ : Знання України, 2007. 318 с.
7. Єрмаков О.Ю. Основи наукових досліджень в економіці. Навчальний посібник. Київ: ЦП «Компринт», 2015. 90 с.
8. Єрмаков О.Ю., Погріщук Г.Б., Чорнодон В.І. Основи методології наукових економічних досліджень: Навчальний посібник. Тернопіль: «Підручники і посібники», 2010. 290 с.
9. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація): навч. посіб./ за ре. А.А. Мазаракі. 2-ге вид., допов. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун.-т, 2011. 296 с.
10. Інтелектуальна власність: підручник для студентів неюридичних факультетів / В. О. Семків, Р. С. Шандра. – Львів: Галицький друкар, 2015. 280 с.
11. Клименко М.О., Фещенко В.П., Вознюк Н.М. Основи та методологія наукових досліджень: навч.посіб. К.: Аграрна освіта. 2010. 351 с.
12. Крушельницька О.В. Методологія і організація наукових досліджень: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2003. 206 с.
13. Лудченко А.А., Лудченко Я.А., Примак Т.А. Основы научных исследований: Учеб. пособие / Под ред. А.А. Лудченко. К.: Т-во «Знання», КОО, 2000. 114 с.
14. Методологія наукових досліджень: [навч. посіб.] / В. С. Антонюк, Л. Г. Полонський, В. І. Аверченков, Ю. А. Малахов. – К.: НТУУ „КПІ”, 2015. 274 с.
15. Методологія науково-дослідницької діяльності: Навчальне видання. [Електронний ресурс]: навч. посібник для аспірантів спеціальності 186 «Видавництво та поліграфія»

- ОНП «Видавництво та поліграфія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти / КПІ ім. Ігоря Сікорського / Уклад.: Т. А. Роїк. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 56 с.
16. Мочерний С.В. Методологія економічного дослідження. Л.: Світ, 2001. 415 с.
 17. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: Стат. зб./ Відп. за випуск Л.Г. Луценко. Держкомстат. К. 2002. 316 с.
 18. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: Стат. зб./ Держкомстат. К. 2003. 340 с.
 19. Нормативно-правові акти про наукову та науково-технічну діяльність у вищих навчальних закладах України: У 2 кн./ За ред. Ю.І. Горобця, М.І. Панова. Х.: Право, 2001. Кн. 1. 784 с.
 20. Основи наукових досліджень: Навч. посібник/ Марцин В.С., Міценко Н.Г., Даниленко О.А. та ін. Л.: Ромус-Поліграф, 2002. 128 с.
 21. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
 22. Перспективи інноваційного розвитку України: Зб. наук. ст./ За ред. Я.А. Жаліла. К.: Альтерпрес, 2002. 160 с.
 23. Порядок присудження наукових ступенів: Постанова Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/567-2013-p.
 24. Про внесення змін до Порядку присудження наукових ступенів: Постанова Кабінету Міністрів України від від 20 листопада 2019 р. № 943. Урядовий портал. go.ua/
 25. Пістунов І.М. Основи наукових досліджень: Курс лекцій. URL: <http://library.donntu.edu.ua/bibl/fah/osnnaukdosldnep.pdf> (дата звернення 10.01.2023)
 26. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. №1556-18. URL: zakon.rada.gov.ua/go/1556-18. (дата звернення 10.01.2023)
 27. Про освіту: Закон України (редакція від 24.06.2020, підстава - [725-IX](#). Відомості Верховної Ради (ВВР). 2017. № 38-39. Ст.380.
 28. Про науково-технічну інформацію: Закон України від 25.06.93. № 3323-XII. Відомості Верховної Ради (ВВР.. 2016. № 3. Ст.25).
 29. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2017. №848-VIII. Відомості Верховної Ради України. 1999. №2-3. Ст. 20.
 30. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки: Закон України від 11.07.2002 №2623-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. №48. Ст. 253.
 31. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 13. Ст. 64.
 32. Про концепцію науково-технічного та інноваційного розвитку України: Постанова Верховної Ради України від 13.07.99 №916-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. №37. Ст. 336.
 33. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 254 с. М.: Издательство РГПУ им. А.И. Герцена, 2004. 639с. URL: <http://dmeti.dp.ua/file/kdoczn10892.pdf> (дата звернення 10.01.2023)
 34. Становление научной системы Украины: информационно-аналитические материалы / Под науч. ред. А.П. Шлапака, Я.С. Яцкива. К.: ЦИНТП и ИН им. Г.М. Доброва НАН Украины, 2001. 34 с.
 35. Тимчасове положення «Про організування атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Національному університеті біоресурсів і природокористування України». К.: НУБіП України, 2020. 61 с.
 36. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навч. посібник. К.: ВД «Слово», 2003. 240 с.

37. Цибульов П.М., Бутнік-Сіверський О.Б. Економіка інтелектуальної власності: підручник / П.М. Цибульов, О.Б. Бутнік-Сіверський. К.: ІВ, 2008. 408 с.
38. Шейко В.М., Кушнарєнко П.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. Київ: «Знання - Прес», 2002. 293 с.
39. Юринєць В. Є. Методологія наукових досліджень: навч. посібник / В. Є. Юринєць. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 178 с.

Допоміжна

40. Єрмаков О.Ю. Методологічні аспекти дослідження організаційних форм аграрного виробництва. Науковий вісник НАУ. 2001. №43.
41. Єрмаков О.Ю. Методологія економічного дослідження організаційних форм виробництва. Економіка АПК. 2003. №1.
42. Єрмаков О.Ю. Організаційно-економічні засади ефективного господарювання в аграрній сфері в умовах вступу України до СОТ. Вісник аграрної науки Причорномор'я. Миколаїв. 2007. Вип.4 (42). С.11-19.
43. Єрмаков О.Ю., Карєба М.І. Методичні аспекти узагальненої економічної оцінки економічної ефективності використання ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств. Зб. наук. праць ЧДТУ. Серія «Економічні науки». Черкаси: ЧДТУ, 2009. Вип.22. Ч.2. С.12-15.
44. Єрмаков О.Ю., Харченко Г.А. Методологічні засади формування агропродовольчого потенціалу сільськогосподарських підприємств. Сталій розвиток економіки. 2012. №5 (15). С.78-82.
45. Єрмаков О.Ю., Шевелюк О.О. Формування ефективного земельно-ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств. Монографія. К.: ЦП «Компринт», 2013. 208 с.
46. Єрмаков О.Ю., Лайко О.О. До методології формування стратегій розвитку сільськогосподарських підприємств. Науковий вісник НУБіП України. Серія: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. 2014. Вип.200. Ч.2. с.107-114.
47. Єрмаков О.Ю. Методологія економічного дослідження аграрних проблем. Вісник аграрної науки Причорномор'я, 2014. Вип. 3 (80). Т.2. С.5-12.
48. Єрмаков О.Ю., Судомир М.Р. The methodology of assessing the competitive stability of enterprises. Науковий вісник НУБіП України. Серія: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. 2015. Вип.231. С.25-33.
49. Єрмаков О.Ю. та ін. Економічний потенціал сільськогосподарських підприємств: теорія і практика: монографія./ За ред. професора О.Ю. Єрмакова. К: ЦП «Компринт». 2017. 476 с.
50. Ermakov O.Yu., Velichko O.V., Bohach L.V., Nahorniy V.V. To question of estimation of production potential of agricultural enterprises// Financial and credit activity: problems of theory and practice. V. 3. № 26. 2018. P. 162-168. Web of Science Core Collection. Сайт – fcd.org.ua
51. Єрмаков О.Ю., Надвиничний С.А. До методології кластеризації розвитку аграрної сфери України/ О.Ю. Єрмаков, С.А. Надвиничний. Інвестиції: практика та досвід: наук. жур. № 18. 2018. С. 14-21.
52. Єрмаков О.Ю., Гнатєнко Є.Ю., Нагорний В.В. Інноваційне забезпечення розвитку сільськогосподарського виробництва в Україні: Монографія. К.: ФОП Ямчинський О. В. 2019. 182 с.
53. Inna M. Novak, Oleksandr Y. Ermakov, Olesia A. Demianyshyna, Alla A. Revytska Digitalization As A Vector Of Technological Changes Of Ukraine (Scopus). International Journal of Scientific & Technology Research, 2020. January 2020. Volume 9, Issue 01, 3429-3434 pp.

54. Oleksandr Yu. Yermakov, Vitaliy I. Litvinov. Conceptual principles of effective labor motivation as a premise of competitive functioning of agricultural enterprises. *Optimum. economic studies*. 2020. Nr 2 (100). 93-104 pp.
55. Єрмаков О.Ю., Костецька І.І. Роль індустріальних парків для стратегічного розвитку територій. *Економічний простір: Збірник наукових праць*. № 174. Дніпро: ПДАБА, 2021. С. 90-94.
56. Єрмаков О.Ю., Літвінов В.І., Жибак М.М. Методологічні засади формування системи трудової мотивації в сільськогосподарських підприємствах. *Агросвіт*. 2021. № 24. С. 3-10.
57. Єрмаков О.Ю., Тюріна А.А., Калашникова Г.О. Економічна оцінка інвестиційного потенціалу аграрного сектору України. *Біоекономіка та агробізнес*; [URL: http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Bioeconomy/article/view/16342](http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Bioeconomy/article/view/16342) (дата звернення 10.01.2023)
58. Oleksandr Yermakov, Iryna Kostetksa. Directions of Rural Areas Development in Ukraine and Poland. *ANNALES Universitatis Mariae Curie-Sklodowska. Section B (Польща, Люблін)*. Vol. 77 (2022). P. 91-110. ISSN: 0137-1983; e-ISSN: 2083-3601
59. Oleksandr Yermakov, Iryna Kostetska. Environmental Challenges of The Green Economy: Case of Ukraine. *JESSD-2022. IOP Conf. Series: Earth and Environmental Science 1111 (2022) 012002*. IOP Publishing. doi:10.1088/1755-1315/1111/1/012002
60. Oleksandr Yermakov, Hanna Kalashnykova. Transformation of economy, finance and management in modern conditions: Scientific monograph. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2022. 664 p. Agricultural sector of Ukraine: development. Conditions of functioning (P. 310-324).

Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека НУБіП України <https://nubip.edu.ua/node/17325>
2. Законодавство України <https://zakon.rada.gov.ua/>
3. Верховна Рада України www.rada.gov.ua
4. Кабінет Міністрів України www.kmu.gov.ua
5. Міністерство фінансів www.minfin.gov.ua
6. Державна податкова служба України www.tax.gov.ua
7. Державна служба статистики України www.ukrstat.gov.ua
8. Національний інститут стратегічних досліджень www.niss.gov.ua
9. Центр перспективних соціальних досліджень www.cpsr.org.ua
10. Антимонопольний комітет України www.amc.gov.ua
11. <http://www.me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=uk-UA&id=bb27fb37-4305-4686-9ea0-995d1c10f028&tag=DerzhavnaSluzhbaIntelektualnoiVlasnositi>
12. Положення «Про атестацію здобувачів ступеня доктора філософії у Національному університеті біоресурсів і природокористування України»/ Рішення Вченої ради Національного університету біоресурсів і природокористування України від 23 лютого 2022 року, протокол № 7.